

скомбинувани отъ Войниковата бѣдна фантазия, създавалъ свои частни образи, други, нови лица, които могатъ да бѫдатъ дѣйствителни герои въ живота. Художникътъ Ботйовъ искалъ да изнесе на сцената виденията на своята собственна фантазия, които да се трѣпятъ за негови идеи, но не за безсмислиците на посрѣдственни писарушки. И той ги изнесълъ. Всички сѫги виждали, които сѫ имали случай да посѣтятъ „театрото“ надъ П. Войникова, и всички сѫ си казали, тогава и по-сетнѣ, че Ботйовъ е едно и че той неможе да цѣпи душата си на сто парчета, — че каквъто е идеалистъ въ теорията, таквътъ се явява и тогава, когато създава нова концепция изъ механическата канава на драматическия безсмислици, — че каквъто е неумолимъ въ живота несрѣтнически, таквътъ изнася да бѫде и прѣсъздадения отъ него герой, — че каквото проповѣдвалъ да бѫдатъ хората и за каквото ги училъ да се борятъ —, такива ги изнасятъ на сцената и за такива нѣща ги принуждавалъ да разбиватъ черепитѣ си. Споредъ едни, театрото е училище, споредъ други — вертепъ за забава, споредъ трети — всичко и нищо. Споредъ Ботйовъ — театрътъ е институтъ за борба, т. е. — място, кѫдѣто могатъ да се прѣселятъ въ умаленъ видъ общественитетъ борби. Училище може да бѫде театрътъ, но има училище и училище; вертепъ за забава може сѫщо така да бѫде театрътъ, но има забава и забава. Всѣко нѣщо получава истински смисълъ при двѣ условия: каква душа ще му вдѣхнешъ и при какви оправдѣлени, конкретни обстоятелства ще се нормира то. Единъ примеръ въ връзка съ „народното театро“ на Войникова. Основано на 1866. година, отначало всички българи въ чужбина (Ромжния и Турция) го посрѣщнали симпатично. Но послѣ „публиката“ се раздѣлила на двѣ: едни поддържали В., други му дали грѣбъ. Едни се вѣзхищавали отъ неговите „Райна Княгиня“, „Крумъ Страшни“ и пр., други не давали за тѣхъ и петь пари.